

СЕМЬОН И СЕКЛЕТЕЯ РУСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

В едно село живял млад човек на име Семьон. Живял той със своята жена. Името и било Секлетея.

А Секлетея била такава: каквото рече мъжът и, всичко изпълнявала. Живеели те не твърде богато, имали си само една крава.

И ето че Семьон намислил да продаде кравата. Вързал я за рогата и рекъл на жена си:

— Ще откарам кравата в града да я продам.

Секлетея не се възпротивила:

— Твоя воля, Семьон, както искаш. Щом като трябва, продай я.

Подкарал Семьон кравата към градския пазар. Казал, че кравата се продава. Намерили се купувачи много скоро. Дали хубава цена. Продал я Семьон за тридесет рубли. Пресметнал какво ще прави с тези пари и се отбил в кръчмата.

Влязъл в кръчмата, поръчал си половин килце вино и нещо за хапване. Пийнал, хапнал и отишъл при бюфета. И когато кръчмарят пресметнал колко трябва да плати Семьон, излязло, че е похарчил една рубла.

Той имал три банкноти по десет рубли, които получил за кравата. Подал на кръчмаря една банкнота и рекъл:

— Вземи!

Кръчмарят посегнал да му върне остатъка от девет рубли, но Семьон не ги взел, а казал да ги запише в тефтера:

— Като стане нужда, ще дойда и ще погуляя за тези пари.

Кръчмарят се съгласил и записал в тефтера, че дължи на Семьон девет рубли.

А Семьон отишъл в друга кръчма. И там похарчил една рубла, а деветте рубли казал да запишат в тефтера.

Сетне намислил да иде в трета кръчма. И в третата оставил девет рубли. Направил главата и си тръгнал към къщи.

Като се прибрал у дома, Секлетея го посрещнала. Видяла, че е пийнал, но не посмяла да го запита къде е дянал кравата. Приготвила вечеря, дала му да яде и му постлала да си легне. А когато на заранта Семьон се събудил, Секлетея му рекла:

— Семьон, продаде ли кравата?

— Продадох я.

— А парите къде са?

— Не питай. Парите отидоха по работа. Ти по-добре ми уший един калпак от разни парцалчета.

Секлетея престанала да го подпитва — току-виж, че разсърдила Семьон. Заловила се да шие калпак от разни парцалчета. Ушила калпака и го подаде на Семьон.

В този град имало един поп, на когото Семьон често работел. Само че за добрата работа попът не му плащал добре, затуй Семьон много се сърдел на попа за неговото скъперничество.

Почакал Семьон да дойде именният му ден, купил бутилка вино и отишъл при попа. Отишъл и го поздравил:

— Здравей, отче! Дойдох при тебе по една работа.

— По каква?

— Отче, ти знаеш, че днес е Семьонов ден. Аз съм именник и искам да ме поздравещ. Затова ще те почерпя две-три чашки вино.

Попът обичал да го черпят. Той заговорил със Семьон много любезно. А Семьон поискал чаши, седнал до масата и напълнил най-напред чашката на попа.

Попът го поздравил и опитал виното. Видял, че Семьон има цяла бутилка.

— Е, щом е тъй, ще трябва да повикаме и псалта.

Като чул това, Семьон веднага изтърчал при псалта.

Псалтът повече и от попа обичал да го черпят. Той мигом се приготвил и тръгнал.

А отчето гледа — цяла бутилка вино поднесена — и рекъл:

— Трябва да повикаме и клисаря!

Семьон отишъл при клисаря. И клисарят не се отказал. Почнали да пият виното с малки чашки.

И щом изпили всичкото вино, те понаправили главите. Но все им било малко, искало им се още да пият. Семьон видял, че работата се нарежда, и рекъл:

— Хайде, отци, да вървим в града. Днес ще ви нагостя заради празника.

Попът, псалтът и клисарят много се зарадвали, че се намерил добър човек, който иска да ги нагости без пари. И тръгнали четиримата за града.

Семьон ги завел в първата кръчма. Седнали на масата. Семьон взел да поръчва, прислужниците захванали да носят. И почнали да

пият. А Семьон си пресмятал всичко, до последната копейка, за да не изпият повече от девет рубли или пък да не стане нужда да му връщат остатък. И като пресметнал, че изпили точно девет рубли, изведнъж се престорил на съвсем пиян и спрял да поръчва вино. А на отците все не им стигало. Но нямало какво да правят. Макар че били много богати, не искали да харчат свои пари. Семьон се обърнал към тях и рекъл:

— А сега, отци, прощавайте. Отивам си в къщи. Повече няма да пия. Дотук аз плащам.

И веднага се запътил към бюфета да плати.

Тримата тръгнали със Семьон.

Като се приближили до бюфета, Семьон извадил от пазвата си шарения калпак. Ударил този калпак върху бюфета пред кръчмаря и рекъл:

— И тъй значи: пито-платено!

Кръчмарят тутакси взел тефтера и почнал да пресмята. Вижда — изпито за девет рубли, ни повече, ни по-малко, и без много да приказва, рекъл:

Правилно, Семьон, точно така: пито-платено! Можеш да си вървиш.

Семьон излязъл от кръчмата, а след него и отчетата. Видял Семьон, че им е малко пиенето, и рекъл:

— Какво има, отци, малко ли ви е? Ако искате да продължим. Видяхте ли как се разплатих? Аз лесно се разплащам.

Но отците помислили, че калпакът върши работа. И решили да идат със Семьон. Ала Семьон бил хитрец и запитал:

— Какво ще речете, отци, в същата ли кръчма да се върнем, или искате да отидем в друга?

Отците това и чакали. Те рекли:

— Не, Семьон, хайде да идем в друга.

— Добре — рекъл Семьон, — тъй и тъй ще плащам. Да вървим в друга.

Отишли във втората кръчма, седнали на масата и Семьон почнал да поръчва вино. Пили те, пили полека и си похапвали. А Семьон не забравил сметката, гледал да ре изпият повече от девет рубли. А като изпили девет рубли, Семьон се престорил на пиян и рекъл:

— А сега, отци, останете си със здраве. Дотук аз плащам. Каквото щете, но аз си тръгвам.

Но отците били много любопитни: дали и тук Семьон няма да плати нито копейка? И тръгнали след него да видят как ще се заплати.

Семьон се приближил до тезгяха, почнал да удря с калпака пред кръчмаря и да казва:

— И тъй значи: пито-платено.

А кръчмарят взел тефтера, захванал да смята, проверил всичко. Вижда — изпито за девет рубли — ни повече, ни по-малко, и рекъл:

— Правилно, Семьон, така е: пито-платено! Можеш да си вървиш със здраве.

Тогава Семьон излязъл, а след него и отците. Семьон поел към къщи и все поглеждал към тях. Сетне видял, че те нещо ломотят след него, обърнал се и рекъл:

— Какво има, не ви ли стигна виното? Е, щом като не стига, няма що. Да вървим, още ще ви черпя.

Отците много се зарадвали, а Семьон рекъл:

— Да вървим ли в същата кръчма, или да идем в друга?

Но втората кръчма не привличала отците, привличала ги трета. Нима и в третата ще платят с калпака? Те съвсем почнали да вярват, че калпакът на Семьон върши работа.

Попът рекъл:

— Хайде, Семьон, да идем в трета кръчма.

А Семьон тъкмо това чакал. На драго сърце ги повел към третата кръчма.

И като отишли в третата кръчма, те пак седнали до масата и Семьон взел да поръчва вино, както в първите две кръчми. Но сметката си не забравил. Щом изпили вино за девет рубли, Семьон се престорил на пиян, почнал да се сбогува с отците и рекъл:

— А сега, останете си със здраве. А пък аз тръгвам. За изпитото аз ще заплатя, а по-нататък — както искате.

Но те, дето се казва, съвсем направили главите. Взели да благодарят на Семьон и тръгнали с него, да видят и този път как ще плати, колко пари ще даде.

А Семьон пак отишъл при бюфета, измъкнал калпака от пазвата си, ударил го върху тезгяха пред кръчмаря и казал:

— И тъй значи: пито-платено.

Кръчмарят добре знаел, че дължи на Семьон девет рубли. Той взел тефтера и пресметнал. Видял, че е изпито вино точно за девет

рубли и рекъл:

— Правилно, Семьон, така е: пито-латено. Можеш да си ходиш.

Тогава Семьон излязъл от кръчмата, но отците не оставали нито крачка надире.

Вървят те, а Семьон се вслушва в разговора им. И чул как попът казал:

— Виж какви скъпоценни неща имат хората!

Семьон трябвало да продължи пътя си, но тъкмо в тоя миг пред него се изпречила поповата къща. Отците се запътили към нея, а Семьон заобиколил, отишъл под самите попови прозорци и почнал да подслушва какво говорят. И чул как попът рекъл:

— Виж какъв калпак има Семьон! Хайде да го купим! Всяка вечер ще ходим да прием и няма да ни искат пари!

Псалтът бил съгласен да купят калпака. И клисарят също.

Тогава попът рекъл:

— А колко да дадем за него?

Псалтът отвърнал:

— Не зная, колкото вземе.

Попът казал:

— Навярно ще го даде за сто рубли.

А псалтът рекъл:

— Какво приказваш! Ако е за сто рубли, сам ще го купя.

— А ти колко мислиш, че ще вземе? — запитал попът псалта.

Псалтът отговорил:

— Навярно ще трябва всеки от нас да плати по сто рубли.

Семьон чул това: „Значи триста рубли!“

Обърнал се, престанал да слуша, втурнал се към къщи и рекъл на Секлетея:

— Скъпа жено, утре ще дойдат при мене да се пазарят за една работа. Ти трябва да ми помогнеш.

На заранта Семьон чул, че се тропа на вратата, и викнал на Секлетея:

— Тичай да отвориш!

Секлетея отворила вратата. Влезли попът, псалтът, а най-подире клисарят.

Попът влязъл и веднага запитал:

— Секлетея, къде е Семьон?

Тя отвърнала:

— Той, отче, снощи се върна много пиян, а сега лежи на печката и пъшка. Трябва страшно да го боли главата.

Тогава попът се затекъл при печката и рекъл:

— Семьон! Семьон!

А Семьон се престорил, че не може да се държи на краката си и запитал:

— Какво има, отче, какво ти трябва?

— Продай ни калпака!

— Ах, отче, туй нещо е ценно! Не зная колко да взема.

— Вземи, колкото трябва — рекъл попът.

— Би трябвало да взема петстотин. Но от мене да мине, ще ти го отстъпя за триста.

В този миг псалтът се приближил до попа и го побутнал:

— Давай триста рубли. Туй нещо е много ценно.

Няма що. Попът пристъпил и двамата ударили ръце.

— И тъй, Семьон, калпакът значи е купен! Вземи парите!

Семьон дал калпака на отците, те хукнали, а Семьон се зарадвал повече от тях и рекъл на жена си:

— Видя ли, Секлетея, продадохме кравата за тридесет рубли, а получихме триста.

Секлетея много се зарадвала.

А отците отишли в къщи с покупката си и с нетърпение зачакали вечерта. И щом почнало да се смрачава, взели калпака и се запътили към кръчмата.

В кръчмата седнали на масата, както със Семьон, и захванали да поръчват най-хубавите и най-скъпи вина. И като си пийнали здравата, решили да платят. Отишли при бюфета. Попът измъкнал калпака, ударил го върху тезгяха пред кръчмаря и рекъл:

— И тъй значи: пито-платено!

А кръчмарят взел сметката и почнал да смята. Като пресметнал, рекъл:

— Ето я сметката, пресметнете. Изпито за двеста и петдесет рубли.

Краката на попа и на псалта се подкосили, но тъй като били богати и имали много пари в джобовете си, веднага почнали да плащат.

Платили и излезли на улицата. Псалтът изведнъж се опомнил и казал:

— Ех, отче, ти май че не се разплати като Съомка. Съомка удряше много силно, а ти — не.

А попът подал калпака на псалта и рекъл:

— Тогава да идем в друга кръчма. Ти ще плащаш.

Отишли и тримата в друга кръчма. Седнали и пак си поръчали от най-скъпите вина. То че пили, пили, но в главите им се въртяла все една и съща мисъл — все се надявали, че ще се разплатят като Семьон.

Свършили пиенето и се запътили към бюфета. Тогава псалтът пристъпил и взел да приказва:

— И тъй значи: пито-платено!

И ударил калпака пред кръчмаря.

Но кръчмарят взел сметката, пресметнал всичко и рекъл:

— Никакво пито-платено, ами сте изпили сто и петдесет рублички! Проверете!

Тогава отците толкова се разстроили, че просто се смалили. Почнали да плащат на кръчмаря. Като платили, поели към къщи много ядосани.

А Семьон все вардел кога ще тръгнат към къщи. Като ги видял, втурнал се право под поповото прозорче и взел да подслушва. И чул как попът рекъл:

— Виж го ти него как успя да ни излъже! На него дадохме триста и тук четиристотин — пропаднаха седемстотин рубли! Ала той няма да се отърве от мене, за всичко ще му платя!

А псалтът запитал:

— Какво смяташ, отче, да правиш с него?

— Довечера, тъкмо посред нощ ще ида в къщата му и ще се разплатя — казал попът.

Семьон чул това. Лоша работа! Обърнал се, втурнал се към къщи и рекъл на Секлетея:

— Хайде, Секлетея, давай савана.

Секлетея не знаела какво се е случило и запитала:

— За какво ти е?

Семьон отвърнал:

— Без много приказки, давай го по-скоро!

Секлетея зъб не обелила и веднага донесла савана. Семьон довякъл в къщи един ковчег. Почнал да облича савана, чака попа.

Секлетея гледала и не знаела какво става. А Семьон, като наближило дванадесет часът, легнал в ковчег и рекъл:

— Секлетея, вземи разпятието и го тури на ръцете ми!

Секлетея направила каквото и поръчал Семьон. Когато всичко било готово, чули, че на вратата силно се хлопа. Семьон казал на Секлетея:

— Тичай да отвориш и се разплачи. А ако запитат защо плачеш, кажи, че съм умрял изведнъж.

Секлетея се завтекла и отворила вратата. В този миг попът пръв се втурнал в къщата, след него — псалтът, а най-накрая — клисарят.

Попътвидял ковчег и се слисал. Запитал:

— Секлетея, къде е Семьон?

Секлетея закрила лицето си с ръце и захванала да нарежда.

— Ох, отче, с него стана нещо, умря изведнъж!...

Попът страшно се ядосал, че парите им пропаднали, затекъл се при Семьон и така дръпнал разпятието му, че Семьон се надигнал като хвърковат.

Тогава отците се втурнали към вратата и едва успели да се проврат. Псалтът продумал:

— Не трябваше да купуваме калпака, а разпятието. Излезе, че то можело да възкресява. То е скъпо нещо!

А попът казал:

— Като е тъй, да го купим! Да вървим при Семьон.

Но псалтът възразил:

— Как тъй ще отидем? Той ще ни пребие.

— А бе вие съвсем се объркахте! Аз пръв ще вляза в къщата — казал попът.

Отворил вратата, пристъпил прага. Гледа — Семьон седи преспокойно на пейката.

Попът попитал:

— Семьон, сърдиш ли ни се?

— Не, отче, никак не се сърдя. Дори съм ви благодарен, че ме възкресихте.

Попът още повече повярвал във възкресителното разпятие и тутакси започнал да се пазари:

— Семьон, ние дойдохме при тебе по работа. Продай ни това разпятие!

Семьон отвърнал:

— Не, отче, тази вещ е старинна. По никакъв начин не мога да я продам.

— Съгласи се, Семьон! Колкото искаш, толкова вземи!

— А ти, отче, колко даваш?

Попът тозчас му дал двеста.

Семьон видял, че работата се нарежда, и взел да иска от попа триста. Попът му дал двеста и петдесет, ала Семьон не го дал за двеста и петдесет. Тогава псалтът се приближил и ръгнал попа в ребрата:

— Давай, давай триста, тази вещ е скъпа!

Попът ударил ръка и рекъл:

— Добре, купено!

А Секлетея чула това и взела да се кара на Семьон, че уж прахосвал скъпи неща.

Отците тутакси платили и радостни хукнали към къщи. А Семьон рекъл на Секлетея:

— Както виждаш, Секлетея, работите се нареждат.

И Семьон забогатял. А отчетата си отишли в къщи и зачакали случай да си послужат с покупката.

Минало, що минало и те чули, че дъщерята на един задморски цар умряла набързо и че царят много тъгувал за нея. Посъветвали се отците и намислили да изпратят на царя вест, че ако заплати добре, ще възкресят дъщеря му.

Щом вестта стигнала до задморския цар, той тутакси отговорил: „Ако възкресите дъщеря ми, ще ви платя много скъпо. Ако не я възкресите — живи няма да останете.“

Тогава отците свалили попските си дрехи, преоблекли се като учени доктори и се запътили към царя. Царят ги приел и бързо взел да ги разпитва как ще се заловят с работата и какво им трябва за възкресяването на дъщеря му. Попът като най-стар рекъл:

— Трябва ни самотна къщичка далеко от града.

Той не искал никой да види как ще възкресят княгинята.

Царят заповядал да наемат отделна къщичка и да отнесат там дъщеря му. И отците се запътили нататък.

Като влезли в къщичката, наредили здраво да се заключат вратите и зачакали да стане дванадесет часът през нощта. А като минало дванадесет часът, попът като най-стар взел разпятието, приближил се до задморската княгиня и поискал да я възкреси. Но напразно. Нищо не можал да стори.

Тогава псалтът рекъл:

— Е, отче, не го правиш както трябва. Я дай на мене!

Ала и псалтът нищо не направил. А ръцете на клисаря треперели. Той не се решил да се приближи до княгинята.

Подкосили се краката на отците и те си помислили:

„Сега няма да излезем живи оттука!“

Почнали да търсят някакъв изход. Намислили да избягат, додето са още живи. Но за зла участ навсякъде било здраво заключено. Дирили, дирили и намерили една тясна вратичка, през която можели да се промъкнат и решили да избягат през тази вратичка.

Най-тънък от всички бил клисарят; Затова го накарали пръв да се провере. С голям труд клисарят успял да се промъкне. Тогава попът и псалтът взели да го молят да не ги оставя. Клисарят се почувствувал свободен и рекъл:

— По-скоро излизайте, иначе ще избягам!

Псалтът тутакси се наврял. Той бил дебел. Главата си как да е промъкнал и викнал на клисаря:

— Помогни ми, измъкни ме!

Клисарят го хванал за косите и почнал да го дърпа. А попът бутал псалта отдире, за да се измъкне по-скоро. С големи усилия изтласкали и псалта.

Като изтласкали псалта, попът ударил на молба:

— Вземете ме, не ме оставяйте!

А псалтът и клисарят рекли:

— Хайде, отче, по-скоро, защото ще се съмне и ние няма да можем да избягаме.

Попът също подал главата си, те го хванали за косите. Теглят го така, че костите му пукат. А пък попът не казва, че го боли, само се моли:

— Не ме оставяйте тук, измъкнете ме!

С големи усилия измъкнали попа. Търтили и тримата, колкото им сили държат, да бягат от това царство. А като стигнали в къщи,

страхували се дори да мислят за своите покупки.

С парите, които получил от отците, Семьон захванал да живее като хората. Забравил нуждата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.